

**JÄMSÄN KAUPUNGIN
KOTOUTUMISOHJELMA
- Kotoutumisen alkuvaiheen
palveluja kuvaava asiakirja**

2024

JÄMSÄ

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

Kotoutumisohjelmaan ja sen laatimiseen vaikuttavat monet alueelliset ja paikalliset tekijät. Työvoimaviranomainen vastaa kotoutumisohjelmaan sisältyvien palveluiden järjestämisestä työnhakijana olevalle maahanmuuttajalle ja kotoutuja-asiakkaalle. Kunta vastaa muiden maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisohjelman mukaisten palveluiden järjestämisestä.

Kunta voi järjestää ja toteuttaa palveluitaan yhteistyössä työvoimaviranomaisen, muiden kuntien ja/tai hyvinvointialueen kanssa. Kotoutumisohjelman palvelut on kuvattava yhteistyössä kunnan työvoimaviranomaisen kanssa ja asiakirja sisältää myös työvoimaviranomaisen palvelut. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma tehdään aina yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Kunnan kotoutumisohjelman vähimmäisisällöstä säädetään [laissa kotoutumisen edistämisestä 681/2023 § 13](#)

JÄMSÄ

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

- Kotoutumisen tehtävät kuuluvat Jämsän kaupungin hallintosäännön mukaisesti sivistystoimialalle. Kotoutumisen tehtävät järjestetään elämänlaatupalvelujen tulosalueella.
- Kotoutumislain kokonaisuudistus KOTO2024 astuu voimaan 1.1.2025. Kunnalle tulee lakiuudistuksen vuoksi uusia velvoitteita kotoutumisen järjestämisestä.
- KOTO24-uudistuksen tavoitteena on muun muassa vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista, selkeyttää eri toimijoiden vastuita, vahvistaa moniammatillista yhteistyötä sekä järjestöjen ja työnantajien kanssa tehtävää yhteistyötä
- Jämsän kaupungin kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteyshenkilö on opistojen rehtori-kehittämispäällikkö Sini Käkönen, sini.kakonen@jamsa.fi, p. 040 751 4731
- Kotoutumisohjelman laatimiseen on osallistunut Jämsän kaupungin kotouttamisen työryhmä, johon osallistuvat edustajat Jämsän kaupungin sivistystoimesta, elinvoimatoimialalta sekä konsernipalveluista, TE-palveluista, Keski-Suomen hyvinvointialueelta, Jämsänmäki Oy:ltä ja Kotokunta Oy:n Jämsän vastaanottokeskuksesta. Työryhmä on kokoontunut kevästä 2023 alkaen joka toinen kuukausi.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

- Kotoutumisohjelman laatimisesta on vastannut työryhmä, johon on kuulunut ma. kotouttamiskoordinaattori Seija Helander, vs. perusopetuksen apulaisrehtori Tuija Huikuri sekä kehittämisspäälikkö-opistojen rehtori Sini Käkönen
- Kotoutumisohjelman laatimista ja toteutumista on seurannut moniammatillinen kotouttamisen työryhmä
- Kotoutumisohjelman pohjalta julkaistaan tammikuun 2025 loppuun mennessä kaupungin kotisivuilla selkeä palvelukartta asiakasohjauksen tueksi.
- Kotoutumisohjelma toimitetaan Keski-Suomen ELY-keskukselle 5.12.2024 mennessä laskennallisen kotoutumisen kuntakorvauksen katkeamattoman maksatuksen jatkumisen takaamiseksi.
- Lausuntokierroksella lokakuussa oleva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta esittää, että kotoutumislaita kumottaisiin kunnan velvollisuus laatia 13 §:n 3 momentin mukainen asiakirja kotoutumisohjelmasta. Keski-Suomen ELY-keskuksen antaman ohjeen mukaisesti kotoutumisen laskennallisten kuntakorvausten varmistamiseksi kotoutumisohjelma kannattaa kuitenkin valmistella, koska lakimuutoksen edistyminen vuoden 2025 alkuun on epävarmaa.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 §)

Miten palvelut järjestetään kunnassa?

- Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi laaditaan valmiille lomakepohjalle ja tallennetaan tietoturvalisesti asiakastietojärjestelmään (Koto-AJ) sekä paperitulosteena lukittuun tilaan. Asiakas saa oman kappaleensa paperitulosteena. Laatimisen apuna käytetään tarvittaessa tulkkauspalveluita.

Mitkä tahot tekevät osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja miten?

- Työttömien työnhakijoiden sekä työvoiman ulkopuolisten kotoutujien palvelutarpeen arvioinnit laatii kotoutumisen asiantuntija.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

Lausuntokierroksella lokakuussa oleva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta esittää, että 15 § "Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi" kumottaisiin kokonaisuudessaan. Mikäli pykälää ei kumota, toimitaan Jämsässä seuraavan suunnitelman mukaan:

Mitkä tahot/yksiköt tekevät monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kunnassa ja hyvinvointialueella ja miten?

- Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin osallistuu kaupungin työllisyys- ja kotoutumispalveluiden edustajan lisäksi hyvinvointialueen edustaja. Asiakkaan tarpeista riippuen tämä voi olla sosiaalipalveluiden tai terveydenhuollon ammattilainen, esimerkiksi hyvinvointialuetta edustaja psykologi tai sairaanhoitaja. Myös vanhuspalveluista, perhepalveluista, lastensuojelusta tai vammaispalveluista voidaan kutsua edustaja mukaan arviointiin.

Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

- Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin tarpeesta välitetään tieto hyvinvointialueen vastaavalle sosiaalityöntekijälle, joka välittää pyynnön asiakkaan tarpeesta vastaavalle taholle. Työllisyys- ja kotoutumispalvelut voivat olla myös suoraan yhteydessä hyvinvointialueen työntekijöihin.

JÄMSÄ

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 §)

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella laaditaan yksilöllinen kotoutumissuunnitelma. Usein palvelutarpeen arvio ja kotoutumissuunnitelma laaditaan samalla tapaamisella.

Miten palvelut järjestetään kunnassa?

- Kotoutumissuunnitelman laatimisessa hyödynnetään samaa suunnitelmaa kuin palvelutarpeen arvion laatimisessa.

Mitkä tahot tekevät osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja miten?

- Työttömien työnhakijoiden sekä työvoiman ulkopuolisten kotoutujien palvelutarpeen arvioinnit laatii kotoutumisen asiantuntija.

Lausuntokierroksella lokakuussa oleva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta esittää, että 17 § "Monialainen kotoutumissuunnitelma" ja 21 § "Perheen kotoutumissuunnitelma" kumottaisiin kokonaisuudessaan.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Miten kunta toteuttaa monikielisen yhteiskuntaorientaation? Mitä yhteiskuntaorientaation kohderyhmiä kunnassa on?

- Jämsän kaupunki toteuttaa monikielisen yhteiskuntaorientaation pääosin omana toimintana ja osin yhteistyössä alueen muiden koulutustoimijoiden tai yksityisten koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Yhteistyötä tehdään Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen kanssa muun muassa koulutuksen opettajien rekrytoinnissa, koulutuksen sisällön yhteisvastuullisessa kokoamisessa sekä koulutukseen osallistuvien alueellisessa koordinoinnissa
- Vuoden 2024 lopussa lukumäärältään suurin kohderyhmä on tilapäistä suojelua saavat henkilöt, jotka ovat hakeneet kotikuntaa Jämsästä sekä lisäksi joukko muista maista töihin tai opiskelemaan tulleita maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita.

Millä kielillä kunnassa on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatio?

- Jämsässä on ensisijaisesti tarve ukrainan, venäjän, englannin ja darinkieliselle yhteiskuntaorientaatiolle. Muiden kieliryhmien osalta tarvetta kartoitetaan vuoden 2025 alussa.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

Missä asiakaspalveluprosessin vaiheessa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille?

- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio voidaan liittää osaksi TE-palveluna tarjottavaa kotoutumiskoulutusta, mikäli se on kotoutuja-asiakkaan näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Lisäksi järjestetään erillisiä kursseja työvoiman ulkopuolisille sekä työn ja opiskelun vuoksi kuntaan muuttaneille, jotka tarvitsevat tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta.

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat yhteiskuntaorientaation järjestämisestä?

- Yhteiskuntaorientaation järjestämisestä vastaa Jämsän sivistystoimen elämänlaatupalvelujen kotoutumisen tulosyksikkö sekä Jämsän työväenopisto

Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä? Nimeä yhteistyötahot

- Jämsän työväenopisto järjestää yhteiskuntaorientaation kurssit joko rekrytoimialla itse kouluttajat tai hankkimalla koulutukset yhteistyössä muiden lähialueen kuntien tai alueella toimivien koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Yhteistyötahoina lähialueen kunnat, työllisyysalueen toimijat ja alueen muut koulutuksen järjestäjät
- Monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutus järjestetään erillään työväenopiston valtiosuusperusteisesta koulutuksesta.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Miten kunnassa järjestetään kotoutumiskoulutus työnhakijana oleville kotoutujille?

- Jämsän kaupunki järjestää Opetushallituksen Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden 2022 (OPH-649-2022) mukaista 80 op laajuista kotoutumiskoulutusta, jonka kesto on noin vuoden. Kotoutumiskoulutukseen tuleville tehdään alkutesti, joka sisältää myös haastattelun. Testin avulla arvioidaan kotoutujan opiskeluvalmiuksia ja kielitaitoa. Ryhmiä perustetaan tarvittava määrä ja jokaiselle ryhmälle rekrytoidaan opettaja, joista yksi toimii suunnittelijaopettajana.

Miten kunnassa järjestetään kotoutumiskoulutus muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille?

- Kotoutumiskoulutukset ovat yhteisiä sekä työnhakijoille että muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

Miten kielitaidon päättötestauksen järjestäminen toteutetaan?

- Päättötestaukseen otetaan käyttöön vuonna 2025 julkaistava Opetushallituksen tuottama digitaalinen kotoutumiskoulutuksen päättötesti.

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä?

- Kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä vastaa Jämsän työväenopisto. Koulutus järjestetään erillään työväenopiston valtionosuusperusteisesta koulutuksesta.

Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

- Palvelun järjestämiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä kotoutumisen asiantuntijan sekä työllisyysalueen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös alueen oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen tai ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Miten kunnassa järjestetään luku- ja kirjoitustaidon koulutus?

- Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Jämsän työväenopiston kursseilla. Seurakunnat, vapaaehtoistoimijat sekä jämsäläiset järjestöt voivat myös järjestää esimerkiksi kielikahvilatoimintaa.
- Jämsän kaupunki toimii Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen vastuukuntana. Työllistymistä ja yrittäjyyttä edistetään työllisyyspalveluissa ja Jämsän kaupungin elinvoimatoimialalla yrityspalveluissa.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

6. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Miten kunnassa on järjestetty kotoutumisohjelman aikaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut?

- Ohjausta ja neuvontaa tarjotaan sekä ajanvarauksella että ilman ajanvarausta pääkirjaston tiloissa Jämsän keskustassa kerran viikossa. Tarvittaessa käytetään puhelintulkkausta.
- Ohjausta annetaan lisäksi myös Kelhänkatu 3 virastotalolla

Mitkä tahot vastaavat palvelujen järjestämisestä?

- Kotoutumisen asiantuntija vastaa kotoutujien ohjauksesta ja neuvonnasta.

Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

- Yhteistyötä tehdään Kelan, hyvinvointialueen eri toimijoiden (esim. sosiaalitoimi, lastensuojelu ja seniorineuvola), vastaanottokeskuksen ja relevanttien viranomaistahojen kanssa. Kaupungin neuvonta vastaa uusien kuntalaisten tervetulokirjeen postittamisesta: uusille vieraskielisille kuntalaisille lähetetään kirjeen mukana englannin- ja venäjänkielinen info.

Jämsän kaupungin kotoutumisohjelma 2024

7. Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

- Yrityspalvelut järjestää kotoutujille työpajoja ja muita tapahtumia, joissa jaetaan tietoa ja kannustetaan yrittäjyyteen. Yritysneuvoja voi myös tavata tulkkivasteisesti ajanvarauksella.
- Kulttuuri- ja taidetapahtumia järjestetään yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseksi muun muassa kotivanhemmille, ikääntyneille ja lapsiperheille
- Järjestöyhteistyössä huomioidaan kotoutujat ja heidän tarpeensa

Kiitos

Sini Käkönen

Kehittämispäällikkö-opistojen rehtori

JÄMSÄ